

Nepartinis darbininkų laikraštis

Semanaire Lithuano Independente

PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Pietų Amerikoje
metams 125000, Lietuvoje ir kitur 205000Atskiras numeris — 300 reisų
S. PAULO, Rua da Moóca, 424

LIETUVIŲ AIDAS

BRAZILIJOS

JOURNAL LITHUANO ECHO.

Nepartinis darbininkų laikraštis

Semanaire Lithuano Independente

Leidžia ir Redaguoja

A. OUTKUS

Redakcijos ir Administracijos adresas
S. PAULO R. da Moóca, 424

7-ti metai

Brazilija — São Paulo, 1936 m. Rugsėjo—Setembro 12 d.

Nr. 37 (324)

Italijoje komunistai norėjo padaryti perversną

Brazilijos nepriklausomybės
minėjimas

Pereitą pirmadienį visoje šalyje buvo labai iškilmingai minima Brazilijos nepriklausomybės diena, tiek Rio de Janeiro tiek ir kituose miestuose. Laikraščiai pažymi, kad šiais metais Brazilijos nepriklausomybės minėjimas buvo iškilmingiausias iš visų minėjimų, kokie yra būvę pastaraisiais laikais.

Brazilija nutraukė sutartį su
Lietuva

Brazilija turėjo pasirašiusi prekybos sutartį su Lietuva ir toji sutartis kelis metus veikė ir Lietuvos prekėms buvo taikomi labai žemi muitai. Bet pastaruoju laiku su Lietuva prekybos sutartis tapo nutraukta.

Suarestavo integralistų vada

Pereitą savaitę Rio de Janeiro mieste tapo suarestuotas vienas daktaras, integralistų vadas Belmiro Valverde. Jo konsultorijoje rasta daug ginklų ir visokių dokumentų.

Smetonos seimas jau dirba

Rugsėjo 1 d. Kaune jau susirinko Smetonos seimas posėdžiui. Ką tas seimas veiks, nežinia, nes įstatymus leis ministrai ir taryba. Turbūt ir patys atstovai nežino ką jie turės veikti.

Uždarys antidemokratiškas
organizacijas

Brazilijos parlamentan įneštas įstatymo projektas, kuriuo siūloma uždaryti visus klūbus ir visokias antidemokratiškas organizacijas visam karui.

Molotovas pavaduos Staliną

Pereitą savaitę buvo rašyta, kad Sovietų kamisarų tarybos pirmininkas Molotovas suspenduotas nuo pareigų. Bet žinia iš Maskvos praneša, kad Molotovas būvęs tik atostogose ir jau esą sugrįžęs ir eina savo pareigas. Taip pat iš Maskvos pranešama, kad Stalinui išvykus atostogų, jį pavaduos Molotovas.

Portugalijoje sukilo 3 karo laivai

Rugsėjo 7 d. Portugalijoje sukilo 3 karo laivai. Vyriausybė greitai sukilimą likvidavo. Tarp karo laivų ir sausžemio kariuomenės įvyko susisaukdymas. Sukilimas esą buvo surmūštas komunistų. Daug jūrininkų areštuota ir laukia teismo. Portugalija rubežiuojasi su Ispanija.

Voldemaras prašo amnestijos

Rugsėjo 8 dieną Lietuvoje būna didelė šventė, vadinama, tautos šventė. Šia proga Smetona gavo daug malonės prašymų iš kalinių, kuriuose jie prašo amnestijos. Voldemaras taip pat padavė malonės prašymą, prašydamas, kad ir jam Smetona suteiktų amnestiją.

Integralistų veikimas Brazilijoje

Vokietija pasiūlė Lietuvai nepuolimo sutartį

Susektas komunistų centras Romoje

Buvo kažkieno manoma, kad Italijoje, po tiek daug metų fašizmo valdymo, ten nebėliko priešingų fašizmui žmonių, kad visa Italija pritarianti Mussoliniui ir nebegalvoja apie kitos valdžios formos įvedimą. Visos priešingos fašizmui grupės esą sutriuškintos ir jų Italijoje esą nėra. Taip manė tie, kurie tiki fašizma. Bet tikrumoje yra visai kitaip. Rugsėjo 10 d. laikraščiuose pasirodė žinios su dideliais ant-

galviais, kurios sako, kad Italijoje buvo ruošiamas perversmas nuversti Mussolinio diktatūrą. Perversmą esą ruošė slapta komunistų organizacija, kurios centras buvo Romoje, o skyriai provincijoj. Be to, pranešama dar, į šį sąmokslą įvelta yra ir aukštųjų valdžios žmonių ir fašistų partijos žymių vadų. Susektus šį sąmokslą, tapo suarestuota daug žmonių, įtartų veikime prieš Mussolini.

Integralistai rengėsi greitu laiku padaryti sukilimą

«Folha da Noite» iš rugsėjo 8 d. rašo, kad sąryšis su integralistų areštais Bahia estade, rasta pas juos dokumentai parodantieji, kad integralistai rengėsi greitu laiku padaryti ginkluotą sukilimą, nuversti asama Brazilijos vyriausybę ir pastatyti valdžios priešakinį integralistų vadą Plinio Salgado. Minėtas laikraštis pažymi, kad sukilimas buvo ruošiamas padaryti per kariuomenės šventę, vėliau nukeltas į tautos šventę ir galutinai nutarta, geriau prisirengus, sukilti lapkričio 15

d. Bet šitie planai pateko į krašto saugumo rankas, kurie išaiškino, kad visi integralistų sporto klūbai, tai buvo «smogiamieji būriai», kurie turėjo suvaidinti svarbią sukilime rolę. Atidengus šį planą, vyriausybė nebetoleruos ir integralistų. Bahia ir Sta. Catharina estaduose integralistų centrai jau tapo uždaryti. Be to, vyriausybė mano išleisti įstatymą, kuriuo bus draudžiama veikti antidemokratiniai klūbams ir organizacijoms.

Vokietija nori geru santikiu su Pabaltijū

Pereitą savaitę mes rašėme, kad tapo pasirašyta prekybos sutartis tarp Lietuvos ir Vokietijos. Taip pat pažymėjome, kad pasirašytoji sutartis turi daug ir politinės reikšmės. Pasirašius ekonominę sutartį, Vokietija pasiūlė Pabaltijū valstybėms, o taip pat ir Lietuvai, sudaryti nepuolimo sutartis. Vokietija nori apsisaugoti su kaimynais ne tik ekonominiai, bet ir politiniai. Mat Vokietija kalba apie savo buvusių kolonijų atgavimą ir jai gali

tekti susikibti su kaikiurėmis valstybėmis, dėl to ji ir ieško draugingumo su mažomis valstybėmis, kurios stovi ant kelio tarp Vokietijos ir kitų valstybių. Lietuvą jai svarbu atitraukti nuo S. Rusijos ir prisivilioti prie savęs nes Vokietija jaučia, kad jai gali tekti susikibti su S. Rusija dėl žemių. Dėl to ji ir pasiūlė Lietuvai pasirašyti nepuolimo sutartį. Derybos esą jau vedamos, bet apie jas nieko nepraneša nei Kaunas, nei Berlynas.

Ispanijos karas. Portugalijoje kilo revoliucija

Kitų valstybių žygiai sušvelninti Ispanijos pilietinį karą nuėjo niekais. Iš pranešimų apie karą eiga, sunku susivokti ką nors tikro. Pranešama, kad sukilėliai spaudžia valdžios kariuomenę ir eina į priekį. Pereitą savaitę sukilėliai užėmė svarbų strateginį miestą Irun ir pradėjo puolimą ant San Sebastian. Prie Madrido esą taip pat sukilėliai artėja. Iš Barcelono vyriausybei pagelbon atėjo daug savanorių. Ispanijos vyriausybės priešaky dabar stovi komunistuojantis socialis-

taa Ispanijos «Trockiū» vadinamas, Largo Cabaleiro, iki šiol dar niekas tikrai nežino, kas laimės karą, nors jau du mėnesiai sueina, kaip kariūjama. Atrodo, kad jėgos yra vienodos. Atiduodant į spaudą laikraštį, «Diario da Noite» gavo Havos pranešimą, kao Portugalijoje kilo revoliucija. Sukilo jūrininkai ir bombarduoja iš karo laivų sostinę Lisaboną. Revoliucija kilo taip pat ir kituose Portugalijos miestuose, kuriam vadovauja kariuomenė. Yra užmuštų ir sužaištų.

Dėl tam tikrų kliūčių, rugsėjo 12 d. Viltiečių vakaras neįvyksta, kaip buvo paskelbta pereitą savaitę. Apie vakarą bus paskelbta vėliau.

Trockiū duktės nesušaudė

Užsiėny buvo pasklydę gandai, kad bolševikai Maskvoje sušaudė Trockiū dukterį, kuri gyvena Maskvoje. Tass šią žinią užginčija

Nušauti 6 integralistai

Iš Espirito Santo estado pranešama, kad Pão Grande mieste tapo nušauti 4, o Neiva mieste 2 integralistai susirėmimuose su kairiaisiais.

Tautinės apsaugos tribunolas

Jau greitai pradės veikti Brazilijoje tautinės apsaugos tribunolas, kuris teis visus politinius prasikaltėlius.

Italija bojkotuoja T. S.

Rugsėjo 18 dieną Genevoje įvyks Tautų Sąjungos posėdis. Italija nors yra T. S. narys, tačiau pareiškė, kad savo atstovų į posėdį nesiųs.

— Dėl neutraliteto Ispanijos konfliktė dar nesutarta. Vokietija ir Italija nesutinka su Francijos pasiūlymais.

LAIŠKAI REDAKCIJOJ

Atsiimkite laiškus

V. Merkevičius, P. Gudaitis, M. Varanauskas, P. Graeijonas, J. Pumputis, M. Budrevič, B. Dunča, B. Garbaskas, J. Stankūnavičius, A. Grauzinis, J. Mockus, J. Saldūkaitis, L. Markevičius, A. Vitkevičius, K. Šileikis, B. Ruzinskas, A. Trumpis, A. Briedis, R. Meilus, A. Grašius, A. Aleksandravičius, J. Sitkauskas, F. Marcevis, V. Guiga, J. Raulinaitis, A. Bagdonavičius, S. Platkevičius, J. Tyla, J. Matulevičius.

Gorbiamašis Redaktorius!

Mes žemiau pasirašę buvome įteikę šį mūsų pareiškimą «Šviesai», kuri pradžioje paskelbti. Tačiau išlaikiusi 10 dienų, grąžino jį be jokių motyvų, todėl maloniai prašome «Aido» redakcijos patalpinti šį mūsų viešą pareiškimą, kadangi «Lietuvis» be pagrindo mūsų pavardes linksniuoją sąryš su «Šviesos» redakcine komisija.

Viešas pareiškimas

«Lietuvio» Nr. 34 š. m. rugpjūtėio mėn. 22 d. paskelbti šmeižtai, kad pasitraukus «Šviesos» redaktorius St. Puišui, jį toliau redaguoja redakcinė komisija, susidedanti iš V. V. Nalivaikos, P. Korsako, J. Juodgudžio.

Be to, iš «Lietuvio» redakcijos sklinda gandai, kad prie minimos redakcijos komisijos priklauso dar St. Butrimas ir A. Serbenta.

Visa tai gryna provokacija ir mes, žemiau pasirašusieji, užginčijame melą ir tvirtiname, kad nieko bendro neturime su «Šviesa».

V. V. Nalivaika,
P. Korsakas,
J. Juodgudis,
St. Butrimas,
A. Serbenta.

S. Paulo, 1936 m. rugs. mėn. 1 d.

Apžvalga

PLAČIOJE BRAZILIOJE NESU- TELPA SAUJELĖ LIETUVIŲ

Stebėtis tik reikia, kad mūsų, palyginti, tiek maža ir negalime sutilpti tokioje plačioje Brazilijoje neužkabinti vieni kitų. Pastaruoju laiku tokia aštri asmeninė kova įsivyravo, kad net gėda apie tai ir kalbėti. O dar špėčiau atrodo, kad toji kova eina ne tarp mūsų eilinių emigrantų, bet tarp iš viršaus primestų mums vadų.

Šiuo momentu vėl prisimena mums M. Salčiaus žodžiai, kad, esą, visi P. Amerikos lietuvių kolonijumų šaknys išsėda iš čia apsigyvenusių Lietuvos valdininkų.

Kad tai yra tiesa, užtenka tik pasiskaityti mūsų «kazoną» spauda, kurią tvarko tikri dvasios lozorai ir įsitikinsi, jog mūsų kolonijoj didžiausias šašas yra «kazoni» lizdeliai, kurie ir nuodyja visą koloniją ir duoda progos kitiems apie mus, lietuvius, labai blogai atsiliepti.

Pastaruoju laiku eina kova tarp kunigo iš vienos pusės ir tarp kitų valdininkų iš kitos pusės. Dėl ko toji kova eina, nesuprantama, tik aišku tas, kad joje figuruoja net vietos įstaigų žmonės, kurie iš tos kovos išduos visiems lietuviams labai lietuvių žeminantį atestatą.

Iš «viesoje» paskelbtų pareiškimų ir rezoliucijų, patvirtina dar syki M. Salčiaus patirti faktai Argentinoj, būtent: valdininkai užsiima įdavinėjimais savų tautiečių svetinai valstybei.

Nors toji negraži asmeninė kova, skundimai, vienas kito teršimas eina tarp mūsų kolonijos valdininkų viršūnių, bet vis dėlto ji paliečia ir mus, eilinius emigrantus, mūsų visą lietuvių koloniją. Dėl mūsų «vadukų», kurie įsivaizduoja kolonijos karaliukais, mes lietuviai, netenkame gero vardo svetimųjų akyse. Šitie litais palaikomi kirmėlynai ūda ir nuodyja visą mūsų kolonijos kūną ir verčia mus rimtai pagalvoti, kaip išeiti iš tos padėties, atitaityti lietuvių vardą, kurį suteršė visokie mums prisiūti iš Lietuvos «dvasios lozorai».

NAUJI MOKESČIAI LIETUVOJ

«Lietuvos žinios» rašo, kad tautininkai ruošiasi apdėti mokesčiais visus tuos, kurie tik susilauks kareivavimo amžiaus, bet dėl kaikiurių priežasčių kariuomenėn netiks, pavyzdžiui: nelinkami karo tarnybai, įskaityti apsaugon, nuteistieji su teisų atėmimu, iš kariuomenės paleisti dėl ligos ar nustoję teisės tarnauti kariuomenėje, jei jie nebus ištaisyti įstatymo nustaityto fikrosios tarnybos laika.

Karo mokesčiai bus pagrindiniai ir papildomieji. Pagrindiniai bus visiems lygūs, o papildomieji proporcingi turimam turtui ar uždarbiui. Pagrindinis bus 20 litų, taip, kad ir iš bedniausio žmogelio, ar kokio paliegelio galima būtų jį išlupti. Papildomasis mokeskis bus daug didesnis ir turės būt mokamas per 15 metų.

Tas naujas litų medžiojimo įstatymas jau paskelbtas Vyriausybės žiniuose ir jau įsigaliojo.

Neseniai tautininkai išleido dar vieną interesną įstatymą, kuriuo taip pat tikimasi gauti pinigų, būtent: visi sėdintieji kalėjime piliečiai turės mokėti, už laikymą kalėjime, mokesčius, apie 4 lt. į dieną.

Jei kas neturės sumokėti kareivavimo bei kalėjimo mokesčių, tai jie bus išieškomi Lietuvoj jau praprastu būdu — turto licitacijom. Jeigu koks nors paliegėlis ar ligotas neturės sumokėti 20 litų kareivavimo mokesčio, tai vis dėlto jis turės nors marškinius kurie ir atsakys už tą mokesčį.

Kodėl gi tautininkų valdžia net tokius mokesčius sugalvojo iš žmonių lupti? Labai lengva suprasti. Lietuvos išdas pinigų neturi, nes jis milijonais

Skutama Lietuva

Aną dieną pastebėjau mažas mergaites renkant po namus aukas. Mergaitės mažos, mokyklinio amžiaus. Kadangi ir man prisiėjo duoti auka, tai, be abejoj, turėjau teisę pasiteirauti, kam tos aukos renkamos.

Pasirodo, kad tai vietinių mokyklų mokinės, mažos vokiečiai renka pas sanpauliečius aukas ant vokiškų mokyklų. Nustebau apie tai sužinojęs ir dėlto ėmiau plačiau teirautis dėl šių aukų rinkimo, klausdamas jų, ar vietinės vokiečių mokyklos taip neturtingos, kad net reikia aukas rinkti. Mergaitės atsakė, kad vietinės vokiečių mokyklos išlaikomos gerai pačios kolonijos, bet esą reikia padėti Vokietijos mokykloms ir renkamos aukos esą bus siunčiamos Vokietijon dėl mokyklų.

Daugiau «politikuo» su tomis mokinėmis vokiečaitėmis nebebuvo reikalo. Vietinės vokiečių mokyklos gerai stovi, o aukos renkamos Vokietijos mokykloms. Kas žino, gal tie pinigai bus panaudoti kulkų liejimui, kuriomis vokiečiai ruošiasi šaudyti mūsų brolius lietuvius iš Klaipėdos? Tiek to. Ne apie tai noriu kalbėti. Čia man kilo tokia mintis, palyginti tų didžiųjų ir turtingųjų kraštų išeivius su mūsų bėdniekais, nuskurusiais Lietuvos išeiviais.

Vokietijos prie Lietuvos mes ne-

galime lyginti, ji didesnė, turtinga, o mūsų Lietuva nuskurusi, jos žmonės ubagai paversti. Bet štai vokiečiai gyvendami užsieny, nemelžia iš savo krašto rečsmarkių, bet kiek galėdami padeda savam kraštui, saviems žmonėms visokiais būdais. Na, o pas mus Lietuvoje visai kitaip dalykai eina. Ten iš varžytinių parduodami ūkiai, valstiečiai ubagai paversti, bet valdžia i tai nei kiek neatsižvelgdama, siunčia didžiausias pinigų sumas, gautas iš išlicituoto ūkininkų turto, užsieniu — P. Amerikon, užlaiko čia karėiamas, «lietuviškais namais» vadinamas, meta pinigais «tautiškai» propagandai (laikraščiams), moka dideles algas karėiamų vedėjams, propagandos vedėjams ir kitiems nieko neveikiantiems dykaduoniams. Mūsų tėvai, broliai ir giminės išvaromi iš savų ūkių už nesumokėjimą laiku valdžios mokesčių, o čia tais pinigais naudojasi įvairūs svieto perėjūnai ir tinginiai, čia tais pinigais leidžiami laikraščiai «tautiškai» Lietuvos vyriausybei garbinti!

Vietoj, kad padėti skurstančiam savo kraštui, kaip kiti daro, tai mūsų «patriotai» jį dar labiaualina.

Tai toks yra skirtumas tarp mūsų ir kitų išeivių atžvilgiu į savąjį kraštą. Vargšė «patriotų» skutama Lietuva!

Š. A. Vanibutas.

3000 LIET. DARBININKŲ BRAZILIJON

Kuomet kitose šalyse dar tebe siaučia nedarbas, kaip Amerikos J. V., Vokietijoj, Anglijoj, Lenkijoj, o taip pat ir Lietuvoj, tai Brazilijoj jaučiamas didelis trūkumas darbininkų. Ypatingai lauko darbo darbininkų Brazilijoj nėra, žemės ūkis kiekvienais

metais čia gerinamas, vis nauji žemės plotai paliuosuojami nuo neįžengiamų miškų iš paverčiami derlingomis dirvomis. Aišku, kiekvienais metais didėja ir lauko darbininkų poreikis. O kultivuojami žemės plotai Brazilijai yra pagrindiniai pajamų šaltiniai. Tad vyriausybė ieško tokių darbininkų užsieny. Ji ieško darbininkų darbėčių, ypač žemės ūkio darbininkų.

Kadangi lietuviai yra patvarūs ir darbštūs, tai ir Brazilija kreipėsi į Lietuvą ten sukontraktuoti pirmąją darbininkų partiją Brazilijon.

Iš Lietuvos jau pranešama, kad tariausai tarp Lietuvos ir Brazilijos, kad išvežti apie 3000 darbininkų. Dėl darbininkų išvežimo jau esą susitarta. Dabar dar eina derybos tarp Lietuvos vyriausybės ir Brazilijos tastojo dėl darbininkų sveikatos, kelionės ir darbo apsaugos įstatymo.

Manoma, kad greitai bus susitarta ir apie 3000 naujų lietuvių atvyks Brazilijon dirbti žemės ūkio darbų. Esą norinčių išvažiuoti Lietuvos žmonių skaičius yra be galo didelis.

IMIGRACIJA iš EUROPOS IR kitų kraštų

Turim leidimą įvežti Brazilijon gimines ir žemdirbius su užstatu ir be užstato. Patarnavimas skubus ir sąžiningas. Mokėstis

MENESINIAM IŠSIMOKEJIMUI

Laivakortės iš visų pasaulio uostų specialiomis kelionės sąlygomis.

Zemės sklypai ir statybai medžiaga

São Paulo priemiesty parduodami žemės sklypai namams statyti ir visa statybinė medžiaga, viskas išsimokėjimui ant 100 mėnesių su 10% įnašu

Soc. Paulista de Imigração e Colonização

Rua 3 de Dezembro, 48 — 3° aukš. salės 11 ir 12 — S. Paulo

Lietuviška šeima senovėje

Vyrai galėję turėti po tris žmonas. — Žiaurios baumės už «ištikimybės» klaidymą — Tėvai galėdavę deginti savo vaikus, vyrai — žmonas. Priešvestuvinis jaunųjų gyvenimas, ir kitų vedybinio bei šeimyninio gyvenimo papročiai senovės Lietuvoje.

Lietuvių tauta laikoma viena seniausių tautų indoeuropiečių tarpe, bet jos tikroji istorija, palyginti, yra labai jauna ir nesiekia toliau vienuolinkto — dvylikto amžiaus. Rašytinių dokumentų, kurie liudytų, kad lietuvių tauta gyveno, tvarkėsi, kokius turėjo papročius bent prieš tūkstantį ar pusantro tūkstantio metų, t. y. kada žymioj Europos daly jau klestėjo, palyginti, aukšta (romėnų ir graikų) civilizacija bei kultūra, visiškai nėra ir todėl, norint ką nors daugiau sužinoti apie gilesnę mūsų tautos praeitį, tenka semtis žinių tik iš nerašytinių senovės pasakų bei padavimų arba iš labai negausių raštų, randamų archyvuose kitų tautų, kurios ankstybiais amžiais yra turėjusios su lietuviais vienokius ar kitokius (prekybos, karo ir k.) santykių.

Senesniuose, dabar jau dylančiuose lietuvių tautos padavimuose nemazai pasakojama apie legendarinius Bratenį ir Vaidevutį, kurie buvę kaip ir kunigaikščiai ar kitaip vadinami senovės lietuvių viršininkai. Kada jie gyvenę — jokių žinių nėra, gal prieš pusantro, o gal ir prieš du tūkstantius ar net daugiau metų. Bet dalis istorijos mokslininkų yra linkę manyti, kad šiuodu vyrai tikrai gyveno ir savotiškai tvarkė lietuvių tautos gyvenimą. Ką juodu nudirbo, ką nuveikė — taip pat nieko nežinoma, bet esama daug dokumentų manyti, kad tai juodu palikę nerašytinius įstatymus, kurie, iš lūpų į lūpas perduodami kartu kartoms, ilgus amžius tvarkė lietuvių tautos tarpusavio santykius. Tie nerašytieji įstaiymai apimdavo visas gyvenimo sritis, neišskiriant nė šeimos. Amžių bėgyje jie virsdavo tvirtai prigijusiais ir įsisaknyjusiais papročiais, kurie šventai būdavo pildomi.

Šeimyninį bei vedybinį žmonių gyvenimą tvarkančiais senovės lietuvių papročiais kiekvienas vyras galėdavęs vesti ir turėti ne vieną, o tris žmonas. Tačiau vyriausiąją žmoną ir namų šeimninke būdavo laikoma, kurią vyras vedavo pirma. Bet ar senovės lietuvių vyrai naudojosi šia teise, t. y. ar veikė kada nors Lietuvoje daugpatystė praktikoj, — žinių nėra apie tai nekalbama nė padavimuose.

Šeimos pastovumas ir vedybinio gyvenimo tyrumas senovės lietuvių papročiu būdavo labai griežtas ir net žiauriai saugomas. Vyras arba žmona, užklupti nesikalstant vienas antro ištikimybėi būdavo be pasigailėjimo sudeginami ant laužo, o jų pelėnai išbarstomi kryžkelėse.

Apskritai, tada žmonių papročiuose žiaurumo būta labai daug. Šeimos galva daugeliu atvejų galėjo nebaudžiamas žudyti savo šeimos narius — vaikus ir žmonas. Jo teisės buvo labai plačios ir neliečiamos. Jei žmona neklausydavo savo vyro, tai tasai turėdavo teisę ją užmušti arba sudeginti ant laužo. Panašiai tėvai galėdavo elgtis su savo vaikais ir ne vien tik pykčio pagautas, bet ir kai užėdavo jam noras įtikti dievams. Veikė papročiuose vienas nerašyto įstatymo «paragrafas», kuris sakė, kad «jei kas, būdamas sveiko proto, panorėtų atnešti dievams auką, sudegindamas savo vaiką ar žmoną, tai nereikia kliudyti jam tai daryti, nes ugnis pašventina žmogų ir daro jį vertą gyventi su dievais». Nėra nė ką sakyti, kad iš «šventoji privilegija» duodavo patogų progų žiaurenio būdo tėvoms nusigręžti.

(Bus daugiau)

Didžiojo Knygnešio mirtis.

Lietuvos knygnešių karalius J. Kancleris sulaukęs 77 metų amžiaus, mirė baisiame skurde ir varge.

«Liet. Žiuių» bendradarbis, prieš mirtį aplankęs didįjį Lietuvos knygnešį J. Kanclerį, rašo:

„Jau antri metai eina, kaip nebesimato pagyvenusio, kuklaus, greitučio, visuomet skubancio, taip vadinau «knygnešių karalius» Juozo Kanclerius, Suvalkų Kalvarijoje gyvenančio. Prieš dvejetą metų dar jis, kaip žuvis, nardydamas Lietuvoje: Alytuje, Marijampolėje, Kybartuose, Kudirkos Naumiestyje, Kaune, Siluvoje ir tt. Tai vis jo senovės, dar iš prieskarinių laikų, buvo lankomos vietos. Jos visos vietos ir tie pažįstamieji tau apie dvejetą metų Juozo Kanclerius nebemato. Jis senatvės ir ligos parblokštas, visų užmirštas, paliktas pats sau, eina iš šio pasaulio.

Išgirdęs, kad Juozo Kanclerius jau baigiasi gyvenimas, viską metęs, liepos 11 nuvažiuoju į Kalvariją jo atlankyti. Matau vasariškoje lovoje susirietusį, į skeletą panašų senelį — oda ir kaulai. Kalba vos pašnabždomis. Į klausimus žodžiais nebeatsako, tik lengvu, vos matomu galvos linktelėjimu arba į šalis pajudiniu. Žmogų dar pažįsta. Bet jis pats jau kaip ir ne žmogus, jau tik žmogaus šešėlis. „Pasisveikinom. Jo ranka kaip pagalėlis. Pulso negalima užčiuop ti —

taip silpnai plasta. Iš lovos negali išlipti, nebegali nei atsisėsti. Vienu žodžiu — Juozas Kanclerius miršta...

Lietuva jį lyg ir užmiršo; turi ligoninių, turi klinikų, turi sanatorijų ir visokių ligų specialistų. Bet... visa tai ne tam, kuris visą savo amžų, visą savo sveikatą paaukojo ir dirbo nieko neraginamas ir negaudamas už tai atlyginimo. Nesusidėjo turto nei senatvei, nei ligai“.

Tas didelis Lietuvos darbuotojas, knygnešis Juozas Kancleris jau mirė. Žmogus, kuris tiek pasisventęs buvo Lietuvai, kuris platino rūsų draudžiamus lietuviškus raštus Lietuvos liaudžiai, kad ji būtų šviesesnė, kultūringesnė; tas žmogus, kuris nesigailėjo nei sveikatos, nei persekiojimų, kuris nelaukė iš niekur jokio atlyginimo, dirbo Lietuvai iš meilės ir šiandieną nepriklausomoje Lietuvoje jis paėmė savo gyvenimą didžiausiu varge ir skurde. Tie, kurie šiandien valdo Lietuvą ir save vadina šimtaprocentiniais patriotais, nepažvelgę į tą didįjį Lietuvos apaštalą ir leido jai baigti savo dienas neapsakomam skurde. Jie šelpia, remia ir palaiko visokių tautos parazitų, bet didieji žmonės, kurie praskynė kelią ir dabartiniams valdovams, yra svetimi.

BIZNIS SU EMIGRANTAIS KAUNE

Lietuvoje yra daug norinčių žmonių emigruoti į Braziliją. Bet imigracija į Braziliją suvaržyta, tik ūkininkams leidžiama laisvai įvažiuoti su pasivadėjimu, kad jie Brazilijoje ūkininkaus.

Dėl šio Brazilijos imigracijos suvaržymo kaikurie Kauno ponai sudaro sau gerą pelno šaltinį.

Pas mus jau buvo rašyta, kad iš Lietuvos atvyksta daug emigrantų, kurie Kaune «užperka» žemes Brazilijoje sumokėdami rankpinigius ir gaudami tam tikrą, be jokios vertės, sutartį. Kaune tuo būdu užsiima kažkoks pulk. Platitais susitaręs su Vokietijos pil. Hofmann'u. Rankpinigiai sūdimami nevienodai, 200 — 400 lt.

Tokiu būdu yra atvažiuoja nemažai lietuvių, kol atatinamos įstaigos nesuprato, kad tai daroma tik aplenkiant imigracijos įstatymus. Su tokiais žmonėmis pirkimo sutartimis emigrantai neleidžiami Brazilijon ir kas dar mėgina iš Lietuvos tokiu būdu važiuoti, turi daug vargo.

Taip neseniai atvažiuo keli lie-

tuviai «užpirkę» Kaune pas Plataitį žemes. Tų lietuvių Brazilija neįsileido. Jie buvo vežiami laivu ir į Urugvajų, į Argentiną ir vėl atgal į Braziliją ir turėjo būti sugrąžinti atgal į Lietuvą tik per didelės Lietuvos konsulato pastangas Buenos Aires, tie piliečiai, laivui grįžtant atgal į Europą, buvo išleisti iš laivo Santos mieste. Taigi, jie kelioms laivų turėjo apie du mėnesius.

Kiti du Lietuvos emigrantai irgi su tokiais pat dokumentais važiuojo Brazilijon. Bet uoste policija jiems išlipti Brazilijoje neleido ir jie turėjo grįžti atgal į Lietuvą. Tada, nakties metu, laivui stovint Santos uoste, lynomis jie nusileido nuo laivo į krantą ir... pabėgo, palikę dokumentus ir bagažus laive.

Tai taip yra apgadinėjami Lietuvoje žmonės, kurie nori vykti Brazilijon. Lietuvos konsulatas S. Paulo turėtų apie tai informuoti Lietuvą, kad iš žmonių nebūtų vyliojami pinigai nesąžiningų ponelių — Brazilijos žemės «pardavėjų».

DIDELĖ UKININKŲ BYLA KAKO TEISME

Lietuvos Naujienos rašo, kad rugsėjo 28 d. paskirta spręsti kariuomenės teismui didelė Veiverių ūkininkų neramumų byla.

Kaip jau žinoma, pernai, rugpjūčio mėn., Veiveriuose, silavote, Prienuose ir kitose Suvalkijos vietose įvyko dideli ūkininkų neramumai, nukreipti prieš valdžią. Ūkininkai paskelbė streiką nevežti produktų į Kauną, trukdė neprisidėjusiems prie streiko važiuoti su pienu ir kitais gaminiais į Kauną, platino atsisaukimus prieš valdžią ir tt.

Ir dėl to, kad ūkininkai kovoją už savo buklės pagerinimą, tautininkų policija užpuolė juos ir pradėjo šaudyti. Veiveriuose 3 ūkininkus policija nušovė ant vietos, o daug kitų sužaidė.

Ne gana to, kad policija įtaisė nekaltų žmonių skerdynes, pralėjo ūkininkų kraują, bet nukentėjusiems ūkininkams dar iškėlė bylas. Ne policija buvo areštuojama už šitas žmogžudystes, bet ūkininkai sumiti ir sugrąžinti kalėjimam. «Apkaltinimas» jau suruoštas ir perduotas kariuomenės prokuratūrai.

Apkaltinta yra 36 ūkininkai, kurių priešaky stovi Sakalauskas, Rutkauskas ir Varkala. Bylą truksianti apie 4 dienas. Kaltinamieji ūkininkai buvo susitarę su kaikuriais kauno advokatais juos ginti. Bet Kauno policija kaikuriuos ūkininkų advokatus ištrėmė iš Kauno.

Rusų caro valdžia taip žiauriai nesielgė su Lietuvos valstiečiais, kaip dabar elgiasi tautininkai.

Radio istorija ir jo stebuklai

Radio tėvu laikomas garsus italų fizikas Markoni, kuris įtaisė 1897 metais pirmą radio stotį. Bet Markoni tik realizavo tai, ką ir pirmesni fizikai bandė padaryti, bet jiems nepasisekė. 1867 metais anglų fizikas Maksvel teoretiskai nustatė — apskaičiavo, kad yra kažkokios eterio bangos, kurių mūsų pojūčiai negali jausti. Vėliau 1887 metais vokiečių fizikas Hertz jau praktiškai patvirtino Maksvelio teoriją gaudamas tas bangas — elektromagnetines bangas. Bet primityvūs aparatai kuriais tada naudotasi, davė dar menkus rezultatus. Čia dar verta paminėti ir rusų fizikas Pappas, kuris 1895 metais išrado anteną.

Ir nors tai buvo, mūsų akimis žiūrint, dar menkas šioj srity laimėjimas, vis dėlto tai jau buvo pradžia radio stebuklų, bandymas pasinaudoti nauja technikos šaka, kurią mes taip plačiai šiandien vartojame. Tai buvo naujas didysis žmogaus proto užkariavimas slėpingų gamtos jėgų, kurias žmogus pavergė tarnauti savo naudai. Pirmomis radio stotimis galima buvo susikalbėti tik per keliolika metrų, vėliau kilometrų, o šiandien radio bangomis galima apjuosti visas žemės rutulys. Radio pradama vis plačiau praktiškiems reikalams naudoti, jis po truputį nuima telgrafo laidus ir griauja jo stulpus, nes pasirodo, kad radio bangoms nereikalinga tiek daug medžiagos ir tokio didelio personalo, kaip telegrafui.

Radio technikos pritaikymai labai sparčiai progresuoja. Dar tik prieš 33 metus buvo pradėtas vartoti bevielis telegrafas. Prieš 13 metų bandoma susikalbėti, o prieš 6 metus pradėta ir paveikslus perduoti per radio. Tokiu greitu, palyginti, laiku taip labai išbujojo radio techniko stebuklingi laimėjimai, kad turime nustebti dėl vis kylančių naujovų.

Mus šiandien stebina aviacijos laimėjimai, įvairūs transatlantiniai aplinkžemiai, stratosferiniai skridimai ir kita. Bet nemažiau mus stebina ir radio ateities perspektyvos, kurios pilnos dar mums mažai žinomų paslapčių, kurios dar turės nustebinti žmoniją savo stebuklais.

Čia neriu patiekti keletą netolimos radio ateities «stebuklų», kuriuos

jau bandoma pritaikinti kasdieniam gyvenimui, kuriuos norima iš laboratorijos kabinetų išvesti į viešumą plačiam naudojimui.

Netolimoj ateity galėsime naudotis nauja radio šaka — televizija. Kaip šiandien su radiotelefonijos pagalba mūsų ausys gali viską girdėti, taip su televizijos pagalba mūsų akys galės viską matyti. Tiesa, šiandien televizijos aparatai dėl savo brangumo nėra prieinami, bet juk savo laiku ir radio aparatai buvo neprieinami, o jau dabar plačiai vartojami.

Po kiek laiko, leiskime, koks nors Džukijos valstietis — ūkininkas, gyvenamas savo sodyboj, paskendusioj sode, gėlės, ne tik girdėti įvairias pasikaitas, koncertus, bet ir matyti tolimuosius kraštus, kaip įvairius didmiesčius, natūralinę gyvąją Afrikos bei Azijos gamtą. Ar tai nestebins mus šis radio technikos stebuklas! Tada iš savo namų — buto netšėjęs galės matyti visą pasaulį.

Mes kartais užtinkam laikraščiuos trumpus pranešimus, kad tai ten ir ten radio bangomis buvo valdomas laivas ar lėktuvas. Vadinas, ir šioj srity radio daro stebuklus. Su laiku plaukios laivynai bei skraidys eskadrilės be jokios įgulos, valdomi vien tik radio bangomis. Dar manoma radio bangų pagalba nugalėti tarpplanetines erdves, padaryti susisiekimą tam tikrais oro laivais raketų pavidale su kitomis planetomis. Bet tai yra dar tik nepertolimiausios ateities radio technikos perspektyvos.

Sunku čia viskas suminėti, kad ateities radio mums duos įvairiose mokslo srityse. Taip, kaikurie fizikai tvirtina, kad su trumpų bangų pagalba, galima bus atrasti žemės gelmių turtus, ištirti juos. O ir medicinoj trumpos radio bangos žada nuostabių dalykų.

Yra sakoma, kad XX-tas amžius yra technikos amžius. Ir ištikrųjų, žmonija dar nematė tokių technikos stebuklų, kokius ji šiandien turi. Bet mes turime dar tik šio amžiaus rytą — pradžia, todėl ir dabartinių technikos laimėjimų tėra tik pradžia, tik mažas švystelėjimas, kuris vėliau turės švystelėti visa savo galybe.

V. Uličinskas.

Ten, kur broliai žudo brolius

Nuo liepos 18 dienos Ispanijoje verda kovos, broliai žudo brolius. Jau du mėnesiai baigiasi, kaip vyksta tos broližudiškos kovos, jau du mėnesiai baigiasi, kaip kraujas liajasi Ispanijoje, bet nei vienos, nei antros pusės pergalės dar kol kas nematyti, ir visiškai nežinia, kiek ilgai dar tokia padėtis Ispanijoje tęsis.

Visam sukilimui, kaip žinome, vadovauja gen. Francisco Franco. Dešimties valdant Ispaniją, Franco buvo svetimšalių legijono vadu Moroke. Paėmus valdžią dabartinei vyriausybei, Franco buvo išsiųstas į Kanarijų salas. Prieš pat sukilimą jis slapta atvyko į Moroką ir čia karininkams paskaitė manifestą apie sukilimą nuverstai dabartinę vyriausybę. Savo buvusiam vadui dauguma karininkų pritarė, — ir taip prasidėjo sukilimas. Buvo susišnuta ir su kitų įvairių Ispanijos dalių įgulomis kurių karininkai buvo priešingi dabartiniam režimui.

Dalis sukilėlių kariuomenės iš Moroko tuoju persikėlė pietinėn Ispanijon ir čia juos pradėjo vadovauti gen. Queipo de Llano, kurie tuoju pradėjo slinkti šiaurinėn Ispanijos link į Madridą. Jo štabas yra Sevilijoj.

Vyriausiu šiaurės Ispanijos sukilėlių vadu yra gen. Mola. Jo štabas yra Burgo mieste, kur randasi visa sukilėlių vyriausybė.

Kiek kurioje pusėje yra karinių jėgų ir kur krypta laimėjimų persvara, tikrų žinių negalima sužinoti. Sakoma, kad sukilėlių pusėje veikiančios

kariuome daugiau, kaip valdžios, bet valdžios pusėje daug civilinės gvardijos ir savanorių batalijonų, o taip pat ir moterų batalijonai net esą yra sudaryti.

Ko gi siekia sukilėliai, ir kas gali įvykti, jei Ispanijoje paimtų viršų sukilę generolai? Apie tai įvairiausiai kalbama. Ir manoma, kad Ispanijos respublikai priešų galas, jei tik sukilėliai paimtų viršų ir ten esą būtų atsteigta monarchija. Kiti pranasauja, kad Ispanijoje įsigalėtų fašistų diktatūra. O treči sako, kad Ispanijos sukilėlių tarpe esama ir respublikonų, kurie, laimėjus sukilimą, stovėtų už respubliką.

Toks nuomonių skirtumas apie Ispanijos sukilimą aiškinamas tuo, kad sukilėlių oisės yra labai margos: didesnė sukilėlių dalis generolų yra fašistai. Jie norės fašistinės diktatūros. Šiaurinė sukilėlių armija su gen. Mola priešky sudaro monarchistai, karlistai vadinami. Šitie norės monarchijos. O gen. Kabanellas, kuris sėdi Burgo mieste ir yra sudaręs sukilėlių vyriausybę, yra respublikonas ir priešingas monarchijos grąžinimui. Iš to matosi, kad tarp sukilėlių irgi nėra vienybės. Jei jiems pavyktų laimėti, visai galimas daiktas, kad jie tuomet tarp savęs susipėštų.

Pats sukilimas vyksta nepajusiai žiauriai. Sukilėliai žudo valdžios šalininkus, o šie tuo pačiu jiems atsakomoka. Ispanijos pflietinis karas yra įgavęs nepaprastą žiaurios formą. (Nukelta 6-tan pusl.)

Kas «Aido» neskaityto, gyvena tamsybėj

Siūvykla Lietuva

Kazio Žebrausko

Siūvami rūbai pagal naujausios mados, didelis medžiagu pasirinkimas darbas atliekamas pigiai ir gerai. Savo tautiečiams darome didelę nuolaidą. Kainos nuo 80 — iki 150\$000 už padirbimą.

Rua General Osorio, 161

Skaitydamos

Aidą
Zinosi
Viską

Instituto Šimonis

Moterų Salionas

Plaukų kirpimas, garbiniavimas, masažai, manikiuras ir plaukų dažymas. Permanente nuo 15\$. Darbas atliekamas gerų specialistų sąžiningai ir pigiomis kainomis. Ponių ir panelių, palaikydamos savo grožį, kreipkitės tik į Povilo Šimonio Institutą, rua das Palmeiras 215 Largo das Perdizes Tel. 5-4511

Siūvykla

A. BAGDONO

RUA da MOOÇA, 534 b

Priima vyriškių rūbų užsakymus ir atlieka darba pagal najausias madas iš vietinės, ir užsieninės medžiagos. Darbas garantuotas ir skubus. Kainos priėnamos. Užsisakę rūbus Bagdono siūvykloje, tikrai būsite patenkinti.

Dantų gydytoja

Dr. B. Levin

Diplomuota Saratavo universiteto ir buv. prof. Tišinskago asistentė Lyove Gydo, traukia ir deda dantis Kainos pigios. Ligonius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.

Kalba: rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis

ADRESAS Rua Jose Paulino, 109. Tel. — 56307

(virė lietuviškos vaistinės José Paulino).

Prībuvėja

(Akuserè)

Marietta Passerini

Akuserija ir vaistai po oda (injeções)

Rua Silva Pinto, 259 Tel. 5-3584 :- S. Paulo — Bom Retiro

SIUVYKLA

ESTAN

Siūvykla Estan — tai vienintelė, kuri dirba už priėnamiausias kainas ir atsako už darba. Ten pat randasi didelis patogumas tiems, kurie nenori laiko gaišti ir užsakymai galina pasirinkti iš padarytų kos, tiumų, nes siūvykloj Estan randasi didelis pasirinkimas puikaus šdirbinio ir moderniškiausiu medžiagu gatavų kostiumų nuo 130\$ iki 300\$. Be to, yra specialus skyrius moteriškiems rubams ypač paltams ir kostiumams.

Rua da Conceição, 79 a, Prieš Luz stotį.

HOTEL DAVID

Rua Conceição N. 97

PRIE LUZ ST. — TELEF.: 4-0410

Kambarys vedusiem	— — — — —	nuo 6\$ iki 10\$000
Kambarys pavieniems	— — — — —	4\$ " 5\$000
Lova pavieniems	— — — — —	2\$ " 3\$000
Pietus po	— — — — —	1\$800
Sortidos po	— — — — —	\$800
Bifai po	— — — — —	1\$000
Bifas su kiausiniu	— — — — —	3\$000
Bifas su cibuliais	— — — — —	1\$500

Įvairūs Sandvičiai — Kava ekspreso. Geriausi Baro gaminiai. Virtuvė pirmos klasės, prižiūrima paties savininko.

FRANCISCO FERNANDES TOMÉ

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujinių Ligų specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius prima nuo 8. iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RUA DA GRAÇA, 69 TEL. 5-1461 S. PAULO

Skaitydamos

Aidą
Zinosi
Viską

Rio de Janeiro lietuviams

Rio de Janeiro lietuviai gau nusipirkti laikraštį "AIDAS" pavilu niais numeriais ir užsiprenumeruoti restorane — kavinėje "Vilnius", rue de Catumby, 4 ir rua Bella, 106.

— Rio de Janeiro.

Kadernetos

Jau reikia išsimti kadernetos, kaip — "Carteira de Identidade" „Carteira Profissional", kreipkitės į šio laikraščio redakciją. Be to, rašome prašymus, darome vertimus ir kitokius reikalingus dokumentus paruošiame greitai ir daug pigiau negu kitur.

Rua da Moóca, 424 S. Paulo.

Uz 60\$000

į mėnesį Tamsta gali įsigyti žemės sklypą ir statybos medžiagą uosaviems namams pasistatyti, Vieta — ALTO DA PENHA — oileje gražiausių São Paulo apylinkių ir turi didžiausią ateitį. Susisiekimas reguliuojamas Bonde, Autobusu bei Traukiniais. Platinės informacijas teikia: Agencia — Praça da Penha, 13 (Bonde Penha galutinėj sustojimo vje toj) arba Centraliniam Bfure CO-OPERAÇÃO IMMOBILARIA e FINANZEIRA, (C. I. F.) Rua Benjamin Constant, 7-A 3.º and. sal 19/20.

LABORATORIJĄ
MEDICINIŠKAS ISTYRIMAS
 (Nugurkaulio smegenų kraujas ir išmatų)
 Tikras ir geras.
Dr. M. KANDIA IR A. KOGANO
 Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštas.
 Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

LIETUVIŲ VAISTINĖ
"José Paulino"
 RUA OSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307
 (BOM RETIRO)
 Visokių vaistų, parfumerijos daiktų, pėryšimo medžiaga pigiausiomis kainomis.
 Su pagarba Provizorius A. RUMMEL
 Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v

Dr. B. K. Chipiakoff
 (Maskvos universiteto)
 su didele praktika Europoj ir Brazilijoje.
 Venerinių, vidurinių ir psichinių ligų specialistas
LABORATORIA: nugurkaulio smegenų, slėpimo ir išmatų istyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 val. vak. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.
 Konsultorija ir gyvenamoji vieta
 Rua Ypiranga, 193, app. 4- Telef. 4-0316 - S. PAULO

DAKTARAS
A. JAZARA SNEGE
 (Maskvos gydytojas 1914 m.)
 Vidurinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgas
 Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak.
 Ladeira Porto Geral, 12, salės, 4 ir 5, (kampas rua Boa Vista ir 25 de Março).
 Gyvenamoji vieta ten pat 5 aukšte. Telefonas 2-8068

Dr. S. Meitin
 Diplomuotas Vokietijos Rygos ir Rio de Janeiro universiteto
 Vidurinių ir nervų, reumatizmo ir nuomare ligų specialistas. Gonoreja - Sifilis.
 Gydomas kalnų saule.
 Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak.
 Susikalbama lietuviškai.
 Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-oje aukšte.
 Tel. 4-1705.

Vaistinė Passerini
 Provizoriaus
Carlos Passerini
 Leidziamė adatas. Kainos pigios. Patarnaujame ir nakti
 Rua Dr. Silva Pinto, 263 (Bom Retiro)
 Telefone 5-3584, S. PAULO

Pirmoji Lietuviška
Spaustuvė
 Atlieka visokius spaudos darbus
 įvairiomis kalbomis.
Rua da Moóca, 424
São Paulo.

PRISIEKUSIS VERTEJAS
MIGUEL OCOUGNE
 Rua 15 de Novembro, 32 sobrelaja Tel. 2-6383
S. PAULO
 Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: ekvandas, naturalizacijos, carteira de identidade ir kitus dokumentus.
KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Dr. ADOLPHO TAUBKIN
ADVOKATAS
 (Diplomuotas S. Paulo Fakultete)
 Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (ipotikos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
 Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštas
 Telef. 2-1629
 Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val vak
KALBA LIETUVIŠKAI

Daktaras A. M. Kandia
 Venerinių, vidurinių ir vaikų ligų Priima: nuo 9-11 v. ir nuo 3-9 v.
 Analizė ligoniams nemokama
 Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas.
 Tel. 4-0218.
 Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai

Dr. Brisolla
ADVOKATAS
 Veda Civilines, Prekybines, Kriminalines ir kitokias bylas. Atstovauja teismuose ir kitose valdžios įstaigose.
 suteikia įvairius juridinius patarimus. Raštinė: Rua Boa Vista, 18, 2 aukštas, salė - 25. Telefonai: 2-6639 ir 5-2091

D-ras Povilas Licciardi
 Santa Casa gydytojas -- operatorius
 Medicina ir chirurgija suaugusiems ir vaikams
 Moderniškas gydymas reumatizmo, kojų ir vidurių ligų Gydoma be operacijų.
SPECIALYBĖ: MOTERU LIGOS
 Taip pat sifilis ir venerinės ligos. Priėmimo valandos nuo 14 iki 20 v. Vyksta pašauktas į namus kiekvienu momentu. **DIENA ir NAKTI.**
Priėmimo vieta: rua Silva Pinto, 444
 (Bom Retiro) Telef. 5-4175. - São Paulo.

Už skelbimus Redakcija neima atsakomybės

DULR JUS IŠGARSINS
 Per Draugiją Užsienio Lietuv.
 Rėmti galite pasiskelbti viso pasaulio lietuvių spaudoje.
 Dėl sąlygų kreipkis į **DULR**
 Nepriklausomybės Alkštė 3,
 KAUNAS, LITHUANIA

«Lietuvių Aidas Brazilijoje» metams kaštuoja 12\$. Pinigus siųsti įvertintam laiške.

«L. A. Br.» rua da Moóca, 424.

Laisvoji Mintis

Laisvamanių Etinės Kultūros Draugijos Organas, mėnesinis žurnalas, kovoja su prietarais, prekyba dangumi, už šviesesnę, teisingesnę dabartį ir ateitį. Metinė prenumerata užsieny vienas doleris. Adresas: Kaunas - Šančiai, Vytarto g. 52.

Lithuania - Europa.

DANTU GYDYTOJAS
JOSÉ LEVKOVICH

R. Silva Pinto 264 (ant. 46) B. Re Absižvelgdamas į suokų laiką sutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cidabro purceleno 8\$000;
 Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

Vokiečių fotografijų įstaiga
"BERNARDO"
 Įsteigta 1890 metais
 Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė papildoma, taip pat su dažais.
 Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais.
 Daro iš fotografijų naujas.
Arthur Schmidt
 Rua São Caetano, 111 (senas nr. 103) S. PAULO
 Telephone 4-5576

FOTOGRAFAS IS KAUNO

GILUC
 savo menišku darbu daro moderniškas visokių rūšių fotografijas iš geriausios užsieninės medžiagos papiginta kaina.
 Be to, europiečiams daroma nuolaitė.
 Adresas: Rua José Paulino 118a
 Bom Retiro

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Ir «Lietuvis» jau rūpinasi «Grūdų»

«Lietuvis» ponai visą laiką spiaudė ant koop. «Grūdų». Niekas dėl to ir nesistebėjo, nes ju prigimtas dalykas griauti tai, kas kūriama kolonijos naudai. Nes tam jie, rodos, čia tik ir gyvena. Bet štai ir juos «šventoji dvasia» «pšvietė», jie irgi pradėjo ginti «Grūdų» nuo žinų.

Geriau vėliau, negu niekad, — sako patarlė. Tik prie to reikia mažiau žibumo. «Lietuvis» puola Vainibutą, kam jis savo «nekokėtiškų» straipsniui velia «Grūdų» į ginčus ir pavydi «lietuvių namam» gaunamų iš Lietuvos pinigų.

Vainibutas nežino, kiek «liet. namai» pinigų gauna, jis taip pat nežino ir apie Grūdą, ar jis gauna iš Lietuvos paskolą ar ne, o tik pažymėjo tai, ką rašė vienas mūsų laikraščių, kad esą «liet. namai» iš Lietuvos paskolą gaus namų pirkimui, o kuomet Grūdas kreipėsi Lietuvos paskolos reikalui, tai jam atsakyta, kad pinigų nėra.

Vainibutas tai pažymėjo dėl to kad parodyti, kaip Lietuva rūpinasi išieivais, dėl kurių tiek daug skalinama «tautiškos» spaudos. O jeigu «Lietuvis» ponai buvo tokie žlibi ir skaitydami Vainibuto straipsnio neaptrato tai patys kalti ir kitus dėlto pulti nevertėtų. Nes Grūdas buvo paminėtas tik sulyginimui su «liet. namais», o ne į ginčus veltamas. Reikia dalyką suprasti, o pasikui apie jį šneketi.

A. Vainibutas.

Nori padaryt «tvarką» Ir Bom Retiro mokykloj

Bom Retiro lietuvių mokyklos mokytojas pareiškė tėvų k-te pirmininkui ir sekretoriui, kad juodu geru ju išeitų iš komiteto, nes kitaip, esą, gali būti nealonus, dabar esą toks laikas, kad blogumu galima susilaukti blogų pasekmių. Jis pats, mokytojas, girdi, jėius parąšysias atsistatydinimo raštą, o pirmininkas su sekretorium tik pasirašysią ir bus viskas gerai. Mokytojas davęs tokį «paradymą», pridūrė, kad apie šią jo kombinaciją niekas nesužinotų ir kad geruotu atstatyti iš komiteto pirm. ir sekr. apie tai tylėtų, nes esą, jei tėvai sužinotų, tai dar didesnį triukšmą pakeltų negu Mokos tėvai. Ar tėvų k-tas klausys šio «ukazo», nežinia.

K r s p.

Bandeirantes slavėjai

Jau antram numery iš eilės «Lietuvis» ieško mokyklai nepriklausančių knygų, pasiremdamas daugybe «faktų» tarp kurių yra vienas, kuris sako, kad ir Mokos skyriaus Vilties rašyti dokumentai parodo.

Skyrius su nieku tuo reikalu susirašinėjimą ne. edė, išskyrus O-ro Valdybą, bet ir ten nieko panašaus nebuvo. Kaip ten bebūtų, bet visgi matosi, kad «Vilties» s-gos O-ro V-bos pirmininkas V. Gudžiauskas ir Puišys dažniausiai «sluodami» Bandeirantes 92, nuneša «Lietuvis» «pisoriams» «percenuruoti» visą organizacijos vidujinį ir išorinį susirašinėjimą.

Dabar matosi, kad «cenzūra» peržiūrėjus visų skyrių valdybos posėdy priimtą memorandumą, neleido jo pasiekti, kur buvo reikalinga. Taigi gal ir ištikrųjų geriau jiems pritiktų sluoti Bandeirantes kiemą, negu stovėti jaunimo s-gos priešaky ir jos varą sukkti į ten. Bet reikia manyti, kad viltiečiai greičiau sutiks išsluoti iš savo tarpo netinkamus asmenis, negu su jais eis i Bandeirantes 92.

Pasip. Viltietis.

Pareiškimas

«Lietuvis» 34 nr. įdėjo žinutę, kad atsistatydinus «Sviesos» redaktoriui S. Puišiu, laikraščiu redaguoti tapo sudaryta redakcinė komisija, ku-

rion įeinu ir aš, J. Juodgudis.

Dėl šios pramanytos žinutės buvo paduotas «Sviesai» pareiškimas, kad ją atšaukti. Tačiau «Sviesai» jo netalpino. Tad pakartotinai pareiškiu per «Aidą», kad su «Sviesai» nieko bendro neturiu, ir redakcinę komisiją neįeinu ir net nesu jos bendradarbiu ir «Lietuvis» paskelbta žinutė, kad ir aš prisidedu prie «Sviesos» redagavimo, neturi jokio pagrindo ir yra grynas «Lietuvis» prasimanymas.

J. Juodgudis.

Rytiečiai šoka

Pereitą šeštadienį «Ryto» draugijos nariai buvo suruošę gražų parengimą Lega Lombarda salėje. Rytiečiai kaip ir visuomet, savo parengimuose pasižymi tvarkingumu, kultūringumu, dėl to ir publikos sutraukia daug. Šį kartą buvo gražiai suvaidinti «Pirmieji Žingsniai», o po to — šokiai prie geros muzikos. Reikia pastebėti, kad publikos salėje buvo net per daug, t. t. ir pelno, be abejoj, turės gražaus.

J. B. Jonelis.

Prezidente Alves lietuviui

Šitas miestukas yra S. Paulo estade. Čia gyvena pora lietuvių šeimynų, kurių viena, Fr. K., man rašo: Mieste žmonės nusiskundžia savo gyvenimu, kad maži uždabiai. Pas mus fazendoje S. Miguel darbu yra, bet už darbiai irgi maži, o maisto produktai be galo pakilo, taip, kad iš gaunamo atlyginimo už darbą sunku prasimaitinti. Šiaip gyvenimas provincijoje yra liūdnas, be savų žmonių, nei pasitarti, nei pasikalbėti.

J. B. Jonelis.

Padėkos laiškas

Sirdingai dėkoju laikraščio «Lietuvis» Aidas Brazilijoje» redaktoriui už platų pranešimą apie mano sesutės Jadvygos mirtį ir J. Butauskui už išreiktą mums užuojautą liūdnoje valandoje. Taip pat dėkoju visiems draugams ir pažįstamiems, kurie įvertindami mūsų sunkią gyvenimo padėtį, prisidėjo aukomis ir darbu mūsų sesutės laidotuviuose ir tuo parodė savo draugiškumą ir užuojautą. Ypatinai dėkoju ponams Teluaco ir jų tarnautojams, kurie pasiuntė vainikus ir dalyvavo laidotuviuose, o taip pat ir visiems mokytojams, kurie dalyvavo laidotuviuose prisidėjo savo darbu ir aukomis ir visiems mano sesutės draugams ir draugams kurie pametę darbo dieną, dalyvavo paskutiniame atsisveikinime su Jadvyga.

Su aukšta pagarba: A. Genys.
S. Paulo, 1936-9-3 d.

M. Galčius pasaulio rašytoju kongrese

Buenos Aires mieste prasidėjo pasaulinis rašytojų kongresas, kuriame dalyvauja visos Amerikos, Azijos, Europos ir kitų pasaulio dalių rašytojai. Tame pasaulio rašytojų kongrese dalyvauja ir Lietuvis rašytojas Matas Šalofus.

Lietuvos grafitė Urugvajuj

«A.L. Balso» korespondentas rašo kad Urugvajuj tarp tūkstančių pilkųjų lietuvių emigrantų, gyvena viena Lietuvos «melinkraujis», grafitė Hutensapskaitė. Ji pragyvenimą sau pelno iš tapybos. Ji piešia paveikėlus ir juos pardavinėja. Lietuvoj ji ji turi 100 ha žemės.

Greit pasirodys naujas laikraštis Argentinoj

«N. Banga» praneša, kad greitai Argentinoj pasirodys naujas pažangios minties lietuviškas laikraštis, su pavadinimu «Momentas». Laikraštį leis ak-

Bom Retiro Mokykla

(tąsa iš 36 nr)

todėl iš jos išreikalauti įmokėtą sumą švaros palaikymui 80\$ gražinti mokyklos kason.

4. Pareikalauti iš mok. Edv. Pažėros irodymų, kad mokyklos vardu ruošty vakarų 1935 m. birželio mėn. 9 d. ir gruodžio mėn. 25 d. pajamos yra tikros apyskaitose nurodytos, nes iš patikimų šaltinių teko sužinoti, buvo žymiai didesnės.

5. Dėl būtino mokyklos inventoriaus įgijimo imtis skubių žygių, nes tokiose nenormaliose sąlygose darbas neįmanomas.

6. Pareikalauti iš Lietuvos Respublikos Konsulato, kad mokyklos reikalų tvarkymą pavestų mokyklos vedėjui ir tėvų komitetui, o pašalininių asmenų bei organizacijų šefmininkavimas, savivališkavimas ir mokyklų išnaudojimas, kaip iki siol pasireiškė, dėliai kurio mokykla daug nukentėjo ir randasi didžiausioje betvarkėje, būtų sudraustas.

7. Tėvų komiteto ir revizijos komisijos, kaip pagalbinį prie mokyklos organų, kompetencija neprivalo būti varžoma, kaip pastebėta prie mok. Edv. Pažėros jam mokyklai vadovaujant.

8. Pareikšti mok. V. V. Nalivaikui už žymų pasidarymą mokyklos

gerovei, išgelbėjimą jos iš kritiško momento — likvidavimo, sutvarkymą jos reikalų, viešą padėką.

Rev. Komisijos Pirmininkas:

L. ZALANDAUSKAS,

Sekretorius:

V. RISKUS,

Narys: J. JAKUBAITS.

Revizijos Komisijos kvieiti dalyviai:

Tėvų K-to Izdininkas:

J. BAUŽYS

Sekretorius:

J. BUTAUSKAS.

Nuo Redakcijos — Vysk. M. Valančiaus v. mokyklos Revizijos komisijos aktas aspaudintas šiuose «Aido» numeriuose: 31, 32, 33, 34, 35, 36 ir 37. Tai labai įdomus dokumentas, kuris bešališkai parodo, kaip mūsų mokyklos yra išnaudojamos, kaip nesąžiningai jos tvarkomos, kaip jose sauvailauja «Liet. S-gos» ponai, kurių sudaro mokyklų mokytojai. Tai juodas lopas atidengtas visuomenei, kuriame parodoma «liet. s-gos» ponų sauvailė.

Kadangi «liet. s-gos» ponai norė jo šį aktą atšaukti, kuomet dar jis buvo pradėtas spausdinti, kaip neteisėtai sudaryta, tai mes, pasiremdami žodžiais vieno «liet. s-gos» valdybos nario, pasistengsime parodyti, kad jis yra teisingas.

Kur tik būsi, neužmiršk «Aido».

Jis parduodamas:

S. Paulo.

Stotyje «Luz», prie Centralinio Pašto durų ir kampo; Largo da Sé prie laikrodžio ir Vila Prudente bondės sustojimo vietos; Bom Retiro: Vaisinėj «José Paulino» — ruo José Paulino 109, Baužio krautuvėje — rua Aynorės ir kampo rua Carmo Cintro; Vila Anastazijos: Kirilausko krautuvėje; V. Zelina: J. Vigelio krautuvėj — rua 3 N.º 4; Sant'Anna: Menkaičio krautuvėi — rua Voluntarios da Patria, 59; Mokoje — kampo rua da Moóca ir av. Pses de Barros kioskoje, Visose miesto dalyse pas platintojus ir Aido redakcijoj.

Rio de Janeiro.

Prano Dutkaus restorane «Vilnius» — rua da Catumby, 4; «Vilnius» s-gos centre — Praça Tiradentes 64 ir Petró Jonušio dirbtuvėje — rua Bella 106.

Santos.

S.P.R. Geležinkelio stoties kioskoje.

PASTABA: Jei kurioje nors S. Paulo miesto dalyje arba kuriam kitam mums mieste nėra įsteigtos Aido pardavimo stoties ir kur tik gyvena didesnis būrelis lietuvių, praneškite redakcijai, o redakcija tuo pasirūpins. Aidas turi būti visur parduvinėjamas, visur platinamas. Nė vieno kampelio tenelieka, kur nebūtų Aido.

Hotelis. Labai pigiai parduodamas Hotelis Brooklyn. Rua Aurora, 25.

Reikalingi Batsidviliai, turinti praktika prie pneumatikų, vyriškų ir motoriskų batų. Rua da Moóca, 412.

Paiskomas Mazas Ambras, 1925 metais turėjęs savo adresą rua da Moo'ca, 434. Jis paiskomas Raudonojo Kryžiaus. Kas apie šį asmenį žino, prašome pranešti šio laikraščio redakcijai — rua da Moo'ca, 424

TEN, KUR BROLIAI ŽUDO BROLIUS

(atkelta iš 2-ro puslapio)

Visa Ispanija yra sukilusi, visi ispanai su ginklais rankose. Ispanijos brolis žudo broli, Ispanijoje liejasi nekaltų žmonių kraujas, Ispanijoje vyksta karas, žiaurus, nuožmus karas, gal būtų daug žiauresnis, negu jis būtų su didžiausiais Ispanijos priešais. Ispanijoje susikūrė baisus gaisras, nuo kurio kenčia visi gyventojai. Ir ar ilgai dar tai tęsis?...

— L. Ū. —

cinė b-vė «Talka». Akcijų didis — 5 peza.

Reikalingi Aido platintojai

Argentinoje ir Urugvajuje reikalingi laikraščio «Aido» platintojai. Darbininkų vaikučiai, kurie dar negali dirbti sunkaus darbo, gali užsifinti laikraščio platinimu ir gerai uždirbti. Kas norėtų imtis šio darbo, prašome parašyti: Aidas, rua da Moo'ca, 424, S. Paulo — Brazil.

V. Belos mokyklos mokinių ekskursija

Valstybinės šventės proga, Villa Bellos mokyklos mokiniai, su savo mok. Majiene buvo nuvažiavę į Santos pasimaudyti. Kadangi vaikai neturėjo atšvežę maudymosi drapanikių, tai turėjo maudytis dėvėjimo rūbais. Be to, jie dar neturėjo ir jų išsimaudžius persimainyti. Ir taip šlapi, su druskos drisigėrusiais rūbais, vaikai turėjo važiuoti S. Paulan kelias valandas. Tai vaikams tikra liga, bet mūsų mokytojai į tai dėmesio nekreipia, negi jų vaikai. Todėl tėvai turėtų geriau prižiūrėti savo vaikų sveikatą.

Belietis.

DULR neiškoka mokytojams algų

V. Bellos mokyklos mokytoja Nalivaikienė buvo gavusi 2 mėnesių atostogų dėl gimdymo. Atostogoms praėjus, Nalivaikienė nuėjo konsulatam pasiimti algos. Bet konsulas pareiškė, kad DULR parašęs konsulatui raštą, kuriame įsakė konsulatui nemokėti Nalivaikienei algos už sirgimo laiką. Vadinas, jei sergi, tai tada ir algos nėra ir gali stipti badu.

Belietis.